

MEDİNE-İ MÜNEVVERE DEVRİ

Sevgili Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem”, bi’setin on üçüncü yılı 12 Rebî’ulevvel’inde, milâdî 622 senesinde Medîne’ye hicreti ile on sene sürecek olan Medîne devri başladı.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî “radıyallahü anh” hazretlerinin evini teşrif edince, alt katta oturmayı tercih ettiler ve buraya yerleştiler. Böylece Kâinatın efendisini ağırlama ve evinde bulundurma şerefi bu mübârek zâta nasîb oldu.

Hazret-i Hâlid şöyle anlattı:

“Resûlullah, evimi şereflendirdiğinde, alt katta oturmayı tercih etmişlerdi. Biz de üst katta oturuyor ve bu hâle çok üzülüyorduk. Bir gün;

- Anam-babam size fedâ olsun yâ Resûlallah! Benim yukarda oturmama, sizin de alt katta bulunmanıza gönlüm razı olmuyor, hoş görmüyorum. Bu bana çok ağır geliyor. Ne olur zât-ı âlîninizin yukarıda, bizim de alt katta oturmamıza müsâade buyurunuz, dedim. Bunun üzerine;

- Yâ Ebû Eyyûb! Evin alt katında bulunmamız bize daha münâsip ve elverişlidir, buyurdular.

Gelen ziyâretçilerle daha rahat görüşme düşüncesiyle, alt katta kalmayı uygun gördüler. Biz de evin üst katında bulunduk.

Bir gün su testimiz kırıldı. Dökülen suların Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin üzerine damlayıp rahatsız olmasından korkarak, hanımım, örtüneceğimiz tek kadife yorganımızı hemen suyun üzerine bastırdık.

Ebû Eyyûb-i Ensârî, üst katta olmaktan son derece sıkılıyordu. Sonunda kendisi alt kata inip, Resûlullah Efendimizi yukarı çıkardı.

Ebû Eyyûb hazretleri buyurdu ki:

- Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize dâima akşam yemeği yapıp, gönderirdik. Kalanını bize gönderdiği zaman, ben ve hanımım Ümmü Eyyûb, Resûlullah’ın elinin değdiği yerleri araştırarak, oralardan yer ve bununla bereketlenirdik.

Yine bir gece, yapıp gönderdiğimiz soğanlı veya sarımsaklı yemeği Resûlullah geri çevirmişti. Onda izini göremeyince, feryâd ederek yanına gittim.

- Yâ Resûlallah! Anam-babam sana fedâ olsun! Siz akşam yemeğini geri çevirdiniz. Fakat onda mübârek elinizin izini göremedim. Hâlbuki ben ve Ümmü Eyyûb, geri çevirdiğin yemekte elinizin değdiği yerleri araştırmakta ve bununla bereketlenmekteydik, dedim.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz buyurdular ki:

- Bu sebze de bir koku hissettim. Ondan yemedim. Ben, meleklerle konuşan bir kişiyim.

- O yemek harâm mıdır? diye sordum.

- Hayır! Fakat ben kokusundan dolayı ondan hoşlanmadım, buyurunca;

- Sizin hoşlanmadığınız şeyden ben de hoşlanmam! dedim.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Siz onu yiyiniz**, buyurdular.

Bunun üzerine biz de ondan yedik ve bir daha o sebzeden Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize yemek yapmadık.

Yine bir defasında Resûlullah Efendimizle Ebû Bekr’e yetecek kadar yemek hazırlayıp, huzûrlarına götürdüm. Resûlullah;

- **Yâ Ebâ Eyyûb! Ensâr’ın eşrafından otuz kişiyi dâvet et**, buyurdu.

Ben, yemeğin azlığını ve belki Resûl-i ekrem bu yemeği çok zannettiler diye düşünürken, tekrar;

- **Yâ Ebâ Eyyûb! Ensârın eşrafından otuz kişiyi dâvet et**, buyurdular.

Binlerce düşünce içinde Ensâr’dan otuz kişi dâvet ettim, geldiler. O yemekten yediler, doydular. Bir mucize olduğunu anlayıp, gelenlerin îmanları kuvvetlendi ve bir daha bıat ettiler. Sonra gittiler.

Bu eshâb-ı güzîn gittikten sonra bu defa da;

- **Altmış kişi dâvet et**, buyurdular.

Ben, mucize olarak yemeğin azalmadığını gördüğümünden, daha ziyâde sevinerek altmış kişiyi Resûlullah’ın huzûruna dâvet ettim. Geldiler, o yemeklerden yediler. Hepsî Resûlullah’ın mucizesini tasdik ederek döndüler. Ardından;

- **Ensârdan doksân kişi çağır**, buyurdular.

Çağırdım, geldiler. Resûlullah’ın emri üzerine onar onar sofraya oturup, yediler; hepsi de bu büyük mucizeyi görüp, gittiler. Böylece yüz seksen kişi yemek yedi. Yemek ise benim götürdüğüm kadardı ve hiç el sürülmemiş gibi duruyordu.”

Ensâr ile Muhâcirlerin kardeş olması

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Medîne-i münevverede daha sıkı bir bağlılığın tesisi için, hicret eden Muhâcirleri ve onları evlerinde barındıran Ensârı birbirlerine kardeş yaptılar.

Hazret-i Ali en sona kalınca, unutuldum sanarak;

- Yâ Resûlallah! Beni unuttunuz mu? diye sormuştu,

O zaman Âlemlerin efendisi;

- **Sen, dünyâda ve âhirette benim kardeşimsin**, buyurmuştu.

Bu kardeşlik maddî ve manevî yardımlaşma esâsına dayanıyordu. Böylece yurtlarından, yuvalarından ve akrabâlarından ayrı kalmanın mahzunluğu bir miktar da olsa giderilmiş olacaktı.

Zâten Medîneli müslümanlar, Allahü teâlânın dînini yaşayabilmek ve yayabilmek için memleketlerini terk eden Muhâcir kardeşlerine bağırılarını açmışlar, evlerine bu-yur etmişler, onlara her türlü yardımı yapmak için canla başla çalışmışlardı.

Bu kardeşlik tesisi ile birbirlerine daha candan sarıldılar. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, her Muhâciri, mîzâcına uygun olan bir Ensâr ile kardeş yapmıştı. Öyle ki bu kardeşlik, babalarından kalan malı paylaşacak seviyede idi.

Her Medîneli; arâzisini, bağını, bahçesini, evini, mallarını nesi varsa ikiye ayırıyor, böylece yarısını Muhâcir kardeşine seve seve veriyordu.

Muhâcirlerden Abdurrahmân bin Avf hazretleri şöyle anlattı:

- Biz, Medîne-i münevvereye hicret ettiğimizde, Resûlullah Efendimiz beni, Sa'd bin Rebî ile kardeş yaptı. Bunun üzerine kardeşim Sa'd, bana;

- Ey kardeşim Abdurrahmân! Ben, mal bakımından Medîneli müslümanların en zenginiyim. Malımı ikiye ayırdım, yarısı senindir, dedi. Ben de;

- Allahü teâlâ malını sana mübârek ve hayırlı eylesin. Benim, mala ihtiyâcım yok. Yalnız beni, alışverişi yaptığınız çarşınıza bir götürüver kâfi, dedim.

Böyle bir fedâkârlık, ancak İslâm kardeşliğiyle mümkün oluyordu.

Âdem aleyhisselâmdan bu zamana kadar pek çok göç olmuştu. Fakat böylesine mânânî ve yüce bir hicret; dışardan gelenler ile yerli halk arasında bu kadar muhabbetli bir kaynaşma ve samimî bir kucaklaşma olmamıştı.

Nitekim Allahü teâlâ meâlen;

“Mü'minler ancak kardeştirler” buyurdu. (Hucûrât sûresi: 10)

Bununla, gerçek sevgi ve samimiyyetin maddî menfaatle değil, îmân ve inançla olabileceğine işâret buyruluyordu. Eshâb-ı kirâmdaki bu hâl, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin bir sohbetiyle ele geçiyordu. Sevgili Peygamberimizin, mübârek kalbinden fışkıran deryâlar misâli feyz ve bereketler, Eshâb-ı kirâmın kalblerine akıyor, bunun netîcesinde, görülmemiş bir fedâkârlıkla birbirlerini seviyorlar ve kardeşlerini kendilerine tercih ediyorlardı.

Ensâr ve Muhâcirin, bu yeni İslâm merkezinde el ele, gönül gönüle vererek İslâm dîninin kuvvetlenmesi için her fedâkârlığa katlanmak ve sonunda şehâdet mertebesine kavuşmak üzere söz verdiler.

Bu şekilde, Resûlullah Efendimizin etrafında toplanıp, İslâm dîninin esaslarına uyarak, yeni bir nizam ve mes'ud bir hayat kuruyorlardı. Artık İslâmiyyet, hicret hâdisesi ile; **“Devlet”** olma yolunda ilk adımını atmıştı. Medîne-i münevvere ise, İslâm dîninin beşiği ve merkezi hâline geliyordu.

Medîne'de; Eshâb-ı kirâmdan başka, hristiyanlar, yahudiler ve puta tapan müşrikler de vardı.

Yahudiler; Benî Kaynukâ, Benî Kureyzâ ve Benî Nadr olmak üzere üç kabîleden meydana geliyordu. Bunlar, İslâm'a ve bilhassa Sevgili Peygamberimize ziyâdesiyle düşman idiler.

Bu arada Mekkeli müşrikler, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin Medîne'de, Eshâbını birbirlerine kardeş yapmak sûretiyle kaynaştırmasını, kendileri için büyük bir tehlike görmüşlerdi. Kısa zamanda bu işin üstesinden gelemelerse, müslümanlar güçlenip Mekke'ye saldırabilir, bıraktıkları arazilerini, evlerini, yurtlarını ellerinden alabilirlerdi...

Bu düşünceler içinde bulunan Mekkeli müşriklerden, Medîneli müslümanlara tehdit mektupları geliyordu. Bu mektupların birinde;

“Şüphesiz ki, aramızda düşmanlık bulunan hiç bir Arab kabîlesinde, bizi, sizler kadar öfkeliendiren olmamıştır. Çünkü, bizden olan bir adamı bize teslim etmeniz gerekirken, O'na yardımcı olup, kucak açarak korudunuz. Bu, sizin için çok büyük bir kusurdur. Lütfen, O'nunla bizim aramızdan çıkınız ve O'nu bize bırakınız. Eğer, O'nun gidişâtı iyi olursa, buna en çok sevinecek olan biziz. Aksi olursa, O'nu çekip çevirmek de yine bize düşer!...” deniliyordu.

Bu mektuba, Hazret-i Ka’b bin Mâlik, Peygamberimizi medh eden çok güzel bir cevap yazdı.

Mekkeli müşrikler, Medîneli müşriklere de aynı şekilde tehdit mektupları yazdılar. Onlara da;

- Eğer bizim adamımızı şehrinizden çıkarmaz veya öldürmezseniz, üzerinize yürür, sizleri öldürür, kadınlarınızı hizmetimize alırız!... diyerek tehditlerde bulundular.

Bunun üzerine Medîneli müşrikler, Abdullah bin Übey münâfiğının etrafında toplanıp, fırsatını buldukları an Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize zarar yapmak üzere karar aldılar.

Müslümanlar bu durumu öğrenince; Sevgili Peygamberimizi korumak için ellerinden gelen bütün gayreti gösterip, O’nun etrafında kenetlendiler. Geceleri sokağa çıkamaz, evlerinde uyuyamaz hâle geldiler.

Übey bin Ka’b anlattı ki:

“Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz ile Eshâbı, Medîne-i münevvereyi teşrif ettiklerinde müslümanlar, müşrik Arab kabîlelerinin düşmanlıklarına hedef oldular. Eshâb, silâhlı olarak sabahlara kadar nöbet bekledi.”

Eshâb-ı kirâm yekvücûd olmuşlar, tehlikeli hâllerde bütün güçleri ile müslüman kardeşlerine yardıma koşuyorlardı. Bunların başında Sevgili Peygamberimiz geliyordu.

Resûlullah Efendimiz, her güzel haslette önde olduğu gibi, cesârette de Eshâbının en önünde yer alırdı. Gecenin hangi saatinde olursa olsun, bir feryâd işitilince, Kahraman Peygamberimiz, hiç kimse varmadan atı ile oraya yıldırım gibi yetişir, korkulacak bir şeyin olmadığını Eshâb’ına bildirir ve onları teskîn ederdi.

Mescid-i Nebî / Medîne-i Münevvere

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” efendimizin Medîne-i münevvere’ye hicret ettiğinde devesi Kusvâ’nın çıktığı arsa. Bu arsayı Sevgili Peygamberimiz satın alarak üzerine mescid yaptırmıştır. Vefâtı da bu mescide bitişik olan evinde olmuş ve mübârek kabri-i şerifi de bu odaya yapılmıştır.

Bu odaya sonraları Hazret-i Ebû Bekr ve Hazret-i Ömer “radiyallahü anhümâ” defnedilmiştir. Yanlarındaki bir kişilik yere de, İlsâ aleyhisselâmın defnedileceği bildirilmiştir.

